

Urząd Regulacji
Energetyki

Planowanie energetyczne w gminie - obowiązki wynikające z ustawy – Prawo energetyczne i ich znaczenie

Jerzy Piela-
Południowo-Wschodni Oddział Terenowy URE
z siedzibą w Krakowie

Rzeszów, 5 maja 2009

Uwarunkowania formalno – prawne gospodarki energetycznej i działalności samorządów w zakresie zaopatrzenia w energię

- *ustawa o samorządzie gminnym (1990)*
- *ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (2003)*
- *ustawa o gospodarce komunalnej (1996)*
- *ustawa o utrzymaniu czystości porządku w gminach (1996)*
- *Ustawa - Prawo energetyczne (1997)*
- *ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zbiorowym odprowadzaniu ścieków (2001)*
- *ustawa - Prawo ochrony środowiska (2001)*
- *ustawa o odpadach (2001)*
- *ustawa o partnerstwie publiczno – prywatnym (2005)*
- *„Polityka energetyczna Polski do 2025 roku”*
- *ustawa o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (1998)*

Planowanie energetyczne w gminie – *ustawa -Prawo energetyczne*

- Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii sporządzają dla obszaru swojego działania **plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Art. 16 ustawy –Prawo energetyczne).**

Planowanie energetyczne w gminie – *ustawa -Prawo energetyczne*

- Plany te obejmują w szczególności:
 - 1) przewidywany zakres dostarczania paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła;
 - 2) przedsięwzięcia w zakresie modernizacji, rozbudowy albo budowy sieci oraz ewentualnych nowych źródeł paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, w tym źródeł odnawialnych;
 - 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie paliw i energii u odbiorców;
 - 4) przewidywany sposób finansowania inwestycji;
 - 5) przewidywane przychody niezbędne do realizacji planów;
 - 6) przewidywany harmonogram realizacji inwestycji.

Planowanie energetyczne w gminie

- Przedsiębiorstwa energetyczne, w celu racjonalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, przy sporządzaniu planów, są obowiązane współpracować z przyłączonymi podmiotami oraz gminami. Współpraca powinna polegać w szczególności na:
 - 1) przekazywaniu przyłączonym podmiotom **informacji o planowanych przedsięwzięciach**, które będą miały wpływ na pracę urządzeń przyłączonych do sieci albo na zmianę warunków przyłączenia lub dostawy paliw lub energii;
 - 2) zapewnieniu spójności między **planami przedsiębiorstw energetycznych** a **planami gminy** (*projektem założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe lub projektem planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe i planami*)

Zadania własne gminy w świetle ustawy – Prawo energetyczne

- Do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy (*Art. 18 ustawy – Prawo energetyczne*):
 - 1) planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy;
 - 2) planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy;
 - 3) finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy.
- **Gmina** realizuje zadania, o których mowa powyżej, zgodnie z polityką energetyczną państwa, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego albo ustaleniami zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zadania własne gminy

- Ustawa –Prawo energetyczne przewiduje dwa rodzaje dokumentów planistycznych, uchwalanych przez **radę gminy**:
- **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe** (art. 19 *ustawy –Prawo energetyczne*)
- **Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe** (art. 20 *ustawy – Prawo energetyczne*)

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

- **Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe** sporządza **zarząd gminy** dla obszaru gminy lub jej części. **Przedsiębiorstwa energetyczne** udostępniają nieodpłatnie zarządowi gminy swoje **plany rozwoju** w zakresie dotyczącym terenu tej gminy oraz propozycje niezbędne do opracowania projektu założeń.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

- **Projekt założeń powinien określać:**
- a) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- b) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej paliw gazowych,
- c) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- d) zakres współpracy z innymi gminami.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

- Do opracowania **projektu założeń** niezbędne są dane wyjściowe dotyczące stanu aktualnego i zamierzeń rozwojowych gminy, wynikających z **planów zagospodarowania przestrzennego lub studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.**
- Należy przyjąć, że racjonalnym rozwiązaniem będzie wybór 15 letniego horyzontu czasowego z aktualizacją co 3-5 lat. Projekt założeń powinien dotyczyć wszystkich interesujących gminę mediów energetycznych, opracowany w sposób kompleksowy i zawierać wariantowe propozycje.

Przykładowa tematyka opracowania założeń do planu :

- podstawa prawna opracowania,
- charakterystyka aktualnego stanu energetyki, w tym źródeł zaopatrzenia odbiorców w ciepło, energię elektryczną, gaz, olej opałowy, węgiel i inne oraz struktura zużycia tych mediów na terenie gminy,
- ocena rynku paliw i energii,
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- możliwości wykorzystania lokalnych zasobów energetycznych,
- określenie zakresu modernizacji istniejących źródeł energii i sieci energetycznych,
- analiza planu zagospodarowania przestrzennego dla określenia potencjalnych potrzeb energetycznych i ich perspektywicznej dynamiki,
- wariantowa prognoza zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i gaz w okresie do 2025 r. w oparciu o program rozwoju gminy,
- rekomendacja energetyczna,
- proponowane źródła finansowania inwestycji energetycznych,
- zakres współpracy z innymi gminami,
- ocena bezpieczeństwa energetycznego gminy,
- wnioski i zalecenia.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Opracowany projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zarząd gminy przedkłada do opinii **samorządowi województwa**, który go opiniuje w zakresie:

- koordynacji współpracy z innymi gminami,
- zgodności z założeniami polityki energetycznej państwa.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

- Projekt założeń do planu jest również **wykładany do publicznego wglądu**. *O fakcie tym powiadamia się w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości. Osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy mają prawo składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do projektu założeń (podczas 21-dniowego terminu publicznego wyłożenia tego projektu).*
- Następnie **rada gminy** uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie zgłoszone wnioski, uwagi i zastrzeżenia.

Projekt założeń – plan zaopatrzenia w ciepło, energię el. i paliwa gazowe

- Posiadanie przez gminę **założeń do planu zaopatrzenia w poszczególne nośniki energii**, służyć ma przede wszystkim porównaniu potrzeb gminy w zakresie zaopatrzenia w te nośniki **z planami rozwoju przedsiębiorstw energetycznych**.
- W przypadku, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji uchwalonych **założeń do planu zaopatrzenia** w poszczególne media energetyczne, zarząd gminy opracowuje **projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**.

Plan zaopatrzenia

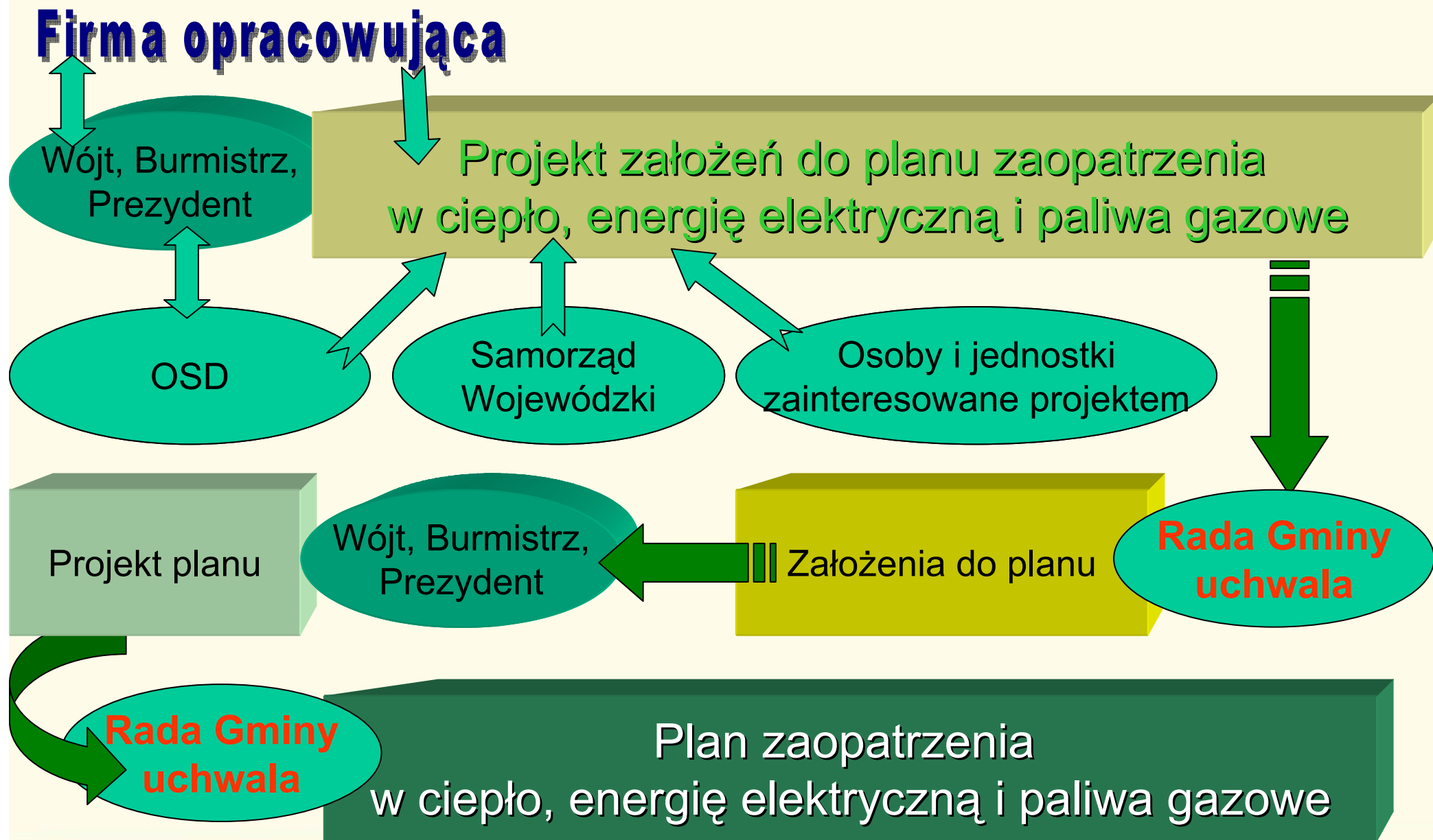
- **Projekt planu** opracowany jest na podstawie uchwalonych przez radę gminy **założeń i winien być z nim zgodny**.
- Projekt planu, zgodnie z ustawą -Prawo energetyczne, winien zawierać:
 - -propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji **poszczególnych systemów** zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym,
 - -**harmonogram realizacji zadań,**
 - -**przewidywane koszty** realizacji proponowanych przedsięwzięć oraz **źródło ich finansowania.**

Plan zaopatrzenia

- Następnie, po spełnieniu przez projekt planu wymagań formalnych i merytorycznych, **rada gminy** uchwala **plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**.

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- W przypadku, gdy nie jest możliwa realizacja **planu** na podstawie umów, **rada gminy** (dla zapewnienia zaopatrzenia w te nośniki energii) może wskazać w **drodze uchwały** tę część **planu**, z którą prowadzone na obszarze gminy działania muszą być zgodne.
- A zatem dla właściwej realizacji rozwoju infrastruktury energetycznej gminy, wymagana jest **ściśła współpraca władz samorządowych** z **przedsiębiorstwami energetycznymi**.

Efekty

- Plan zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe jest narzędziem, z pomocą którego gmina, może osiągnąć:
 - - ład energetyczny w interesie społeczności lokalnej i jej gospodarki,
 - - zgodność w zakresie celów strategicznych rozwoju społeczno - gospodarczego gminy i planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych
 - - harmonijna współpraca ze wszystkimi podmiotami lokalnego rynku paliw i energii na rzecz zapewnienia zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
 - - warunki umożliwiające zaistnienie konkurencyjnego lokalnego rynku energii,
 - - obecność inwestorów zewnętrznych zainteresowanych rozwojem infrastruktury energetycznej zgodnie z potrzebami gminy.

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- Dwie kwestie są szczególnie ważne, bowiem mogą mieć wymierne efekty:
- Pierwsza dotyczy możliwości współfinansowania inwestycji energetycznych w gminie przez przedsiębiorstwa energetyczne, **o ile znajdą się one w planach**. Wynika to z art. 7 ustawy- *Prawo energetyczne*, w którym określono m.in., że stawki opłat za przyłączenie do sieci energetycznej mają się równać **25% średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę stosownych odcinków sieci**.
- Druga wiąże się z możliwością pozyskiwania środków na inwestycje energetyczne, szczególnie o profilu ekologicznym, ze źródeł tzw. środków pomocowych.

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- **Korzyści wypływające z realizacji planu zaopatrzenia w energię i paliwa:**
- Minimalizacja kosztów zaopatrzenia w nośniki energii w wyniku realizacji gminnych planów energetycznych.
- Określenie na etapie planu energetycznego gminy zasięgu sieci energetycznych, ciepłowniczych i gazowych.

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- Korzyści wypływające z realizacji planu zaopatrzenia w energię i paliwa cd.
- **Stworzenie warunków do opracowania lub aktualizacji planów rozwojowych przedsiębiorstw energetycznych.**
- **Zapewnienie prawidłowego uwzględnienia kosztów wynikających z kosztów rozwoju i modernizacji przy opracowywaniu taryf.**
- **Określenie ekonomicznie uzasadnionych warunków przyłączenia nowych odbiorców do sieci.**

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- Wnioski.
- Dobrze opracowanie gminnych planów zaopatrzenia w energię i paliwa pozwala na realizację w/w korzyści.
- Samo wykonanie założeń jest niewystarczające i stanowi jedynie wstępne studium i jako takie nie zapewnia spełnienia celów stawianych przed planowaniem energetycznym w gminie.
- Wykonując wyżej wymienione prace otrzymujemy wielowarstwową inwentaryzację istniejącej bazy technicznej w zakresie wymienionych rodzajów infrastruktury, ocenę jej jakości w dziedzinie techniki, technologii, ekonomii, uciążliwości dla środowiska, jak i dokonanie identyfikacji problemów.

Plan zaopatrzenia w energię i paliwa

- Wnioski cd.
- Po drugie, poprzez analizę stanu istniejącego oraz prognozę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia, umożliwia wskazanie rozwiązań technicznych, technologicznych, organizacyjnych i prawnych, które w końcowym efekcie doprowadzą do poprawy stanu początkowego. Kończącym efektem powinno być:
 - - zmniejszeni kosztu danej usługi dla odbiorcy końcowego,
 - - poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez lepsze wykorzystanie lokalnych źródeł energii i zwiększenie niezawodności zaopatrzenia ,
 - - poprawa stanu środowiska naturalnego.

dziękuję za uwagę

**Urząd Regulacji
Energetyki**

Rzeszów, 5 maja 2009